

22. MIT VALLOK?

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.
(Zsid 11,1)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Fekete Károly: A Heidelbergi Káté, Budapest 2013; Barth: Kis dogmatika, Budapest, é. n.)

Hit:

A hit az Istenről való tanítás lehetőségének az alapja. Nincs értelme Istenről beszélni, ha nem hiszünk Benne. Mert igazat nem mondhatunk, ha nem hiszünk Istenben. Mert az Istenismeret része az Istennel való szeretetkapcsolat, melyben Isten személyesen jelenti ki magát az embernek. A Heidelbergi Káté több helyen beszél a hitről. Mindamellett, hogy nélkülözhetetlen, a hit legfőbb jellemzője a Káté szerint: igaz. Melancthon tanítja először, hogy az igaz hitnek két oldala van: egyrészt az ismeret, másrészt a bizalom. Vagyis az, aki hisz, az az ember igaznak hiszi Isten ígéreteit, azokat az ígéreteket, amelyek Krisztus áldozatára vonatkoznak. Azokat az ígéreteket, hogy Krisztus áldozatára tekintettel ajándékoz nekünk Isten ingyen megbékélést. A hit bizalom az Isten irgalmában. A hit kegyelmi ajándék. A Szentírásban a hitnek több formája jelenik meg. A Szentírásban a hit több formája jelenik meg. A történeti hit például igaznak tartja Isten szavát, valóságosnak, de az ember életére nézve nem tartja aktuálisnak. Találkozunk rövid ideig tartó hittel, amely ugyan keletkezésekor, tehát a történelem egy adott pontján valóságos volt, de az idő próbáját nem állta ki, mert a kísértések legyőzik. Ez csak ideiglenes hit. A Zsidókhoz írt levél felsorol olyan bibliai személyeket, akiknek a hite Isten ígéretéhez kapcsolódott, vagyis magukra nézve tekintették valóságos Isten szavát.

Az igaz hit ismerettel kezdődik. Tudás van mögötte és nem csak sejtés, gyanítás, vagy érzélem. A hit alapvető része az ismeret. Ez az ismeret megalapozza a bizalmat. Barth szerint a hit döntés, mely által az ember felszabadul arra, hogy az Isten iránti bizalmát és a Krisztus ismeretét megvallja az emberek előtt. A bizalom tárgya a bűnbocsánat. Az Istentől megelőlegezett üdvösségben bízik a hívő ember. A hitnek, és a hitvallásoknak egyedül hiteles forrása a Szentírás.

Zsid 11, 1:

„A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.”

Ezt a verset tartjuk a hit bibliai definíciójának. Az fogalmazódik meg ebben a levélben, hogy a hit elsődleges követelménye az, hogy elhiggyem, hogy Isten igazat mond, nem hazudik. A héber „hinni” (áman) szó jelentésében benne van az, hogy Istenhez hűségesnek lenni, benne megbízni. A bizonyosság fejeződik ki belőle. Az imádság végén lévő szó is ebből ered. A hit számára megnyílik egy olyan valóság, amit az ember a szemmel nem láthat, mégis valóságos. A Szentlélek világítja meg ezt a valóságot. A Zsidókhoz írt levél az üdvösség reménységére vonatkozik, az Isten ígéreteire, nem pedig emberi vágyakra.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Fodorné Nagy Sarolta: A katechézis kommunikációs problémái, Kálvin Kiadó, Budapest, 1996.)

A hatodikosok életkora 11–13 év között alakul. Jelentős egyéni különbségek vannak közöttük a testi, gondolkodásbeli, lelki jellemzőiket illetően egyaránt. A gondolkodás fejlődésében a konkrét-műveleti gondolkodásból kezdenek továbblépni a formális gondolkodás felé (Piaget). Segítséggel egyre inkább meg tudnak ragadni elvont fogalmakat is. Ez megmutatkozik az istenkép formálódásában is. Az antropomorf istenkép emberként cselekvő alakja helyett Istent lelki jelzőkkel illetik, mint aki láthatatlan, lélek, szeretet, jóság. Elképzelést alkotnak arról, hogy Istennel egy belső, lelki hallás által kommunikálunk.

A hitfejlődés fokozatait tekintve (Fowler) jelen van még a mitikus-betű szerinti hit, amely nem tud túllépni a szó szerinti értelmezésen, a konkrétumok határain. A következő fokozat, a szintetizáló-konvencionális hit sajátságaként pedig erősödik az igény a metaforikus igazságok megértésére. Ezt segíti, hogy a szintetizáló hit törekszik arra, hogy az egyes történeteket, tételeket, élményeket, értékeket összhangba hozza, életképes egységben lássa. A konvencionális jelző arra utal, hogy mindez még kívülről kapott értékeken nyugszik, a serdülő a számára fontos emberek, csoportok által közvetített értékeket fogadja el, veszi át. Hite és értékei még nem váltak igazán a sajátjává a fejlődésnek ezen a fokán.

A keresztyén hitünket összefoglaló Apostoli hitvallás tanításait korábbi bibliaismeretükre alapozva, formálódó életkérdéseikhez kapcsolódva adhatjuk át identitásuk alakulását gazdagító módon. A jól ismert bibliai történetek, az elvont fogalmak, hittételek a szintetizáló hitet táplálják. Jó alap lesz ez ahhoz, hogy a megismert meggyőződés, a Szentlélek Isten ajándékaként, saját, megvallott hitté válhasson.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: A gyermeki hit és az Istenbe vetett biblikus hit közelítése

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy a hit „a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés”.

Affektív: Annak a feltárása, hogy a hit fontos része a bizalom, ami befolyásolja az ember életét és viszonyulásait.

Pragmatikus: A tanuló segítése abban, hogy meg tudja fogalmazni, hogy ő miben bíz és mely dolgok segítik, illetve akadályozzák az Istenbe vetett bizalmát.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Beszélgetés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mit jelent számodra a hit? • Mit jelent hinni? • Mit jelentenek a TK hitről szóló idézetei? <p>Használjuk a beszélgetéshez a TK bevezető részének idézeteit és képeit! MFEI 1.:</p> <p>Milyen érzés hinni? Milyen érzés a bizalom?</p>	TK Beszélgetés arról, mit jelent hinni
Feldolgozási javaslat	<p>1. Mit mond a Biblia a hitről?</p> <p><u>Aranymondás:</u></p>	

	<p>„A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.” (Zsid 11,1)</p> <p>Aranymondás feldolgozásához: MFEI 2. Gyűjtsünk olyan dolgokat, amelyeket nem látunk, mégis tudjuk róluk, hogy vannak! Mutassunk rá: Isten, és Istennel való kapcsolatunk is láthatatlan, mégis érzékelhető számunkra</p> <p>2. A hitünk jellemzői:</p> <p>Rajzoljuk fel a 3 szimbólumot a táblára, és azokhoz kapcsolódva beszéljük meg, mi jellemzi a hitet a Biblia tanítása szerint!</p> <p>Ismeret: szimbólum: könyv MFEI 3.: mit gondolsz a következő témákról? Mit tudhatunk Istentről? Játsszátok el párbeszédes formában, mit válaszolnátok a felvetett kérdésekre!</p> <p>Kérjünk meg két vállalkozó tanulót a szituációs játékra! Beszéljék meg, ki lesz a kérdező, érdeklődő és ki lesz a válaszadó, magyarázó. A kérdező felteheti a MFEI kérdéseit, a válaszadó saját gondolataival válaszol. Ne javítsuk ki, ha nem helytálló, amit mond, itt most hadd próbálkozzon saját gondolatainak megfogalmazásával. A válasz alapján ugyanarról a kérdéstről is tovább kérdezhet a kérdező.</p> <p>Összegzésként mutassunk rá: fontos, hogy meg tudjuk fogalmazni, mit is hiszünk, de ez nem könnyű. Ebben segít a közös hitvallás.</p> <p>Bizalom: szimbólum: szív MFEI 4–5. Mi segít abban, hogy bízz Istemben? Mi akadályoz?</p> <p>Engedelmesség: szimbólum: kéz MFEI 6.: Miből derülhet ki az, hogy valakinek fontos a hite?</p> <p>3. A keresztyén emberek hitvallása: az Apostoli hitvallás</p> <p>Olvassuk el a hitvallás szövegét! Ezen az órán csak úgy találkozunk az Apostoli hitvallással, mint a hit megvallásának a példájával.</p>	<p>MFEI 2. feladat Aranymondás feldolgozása, Rámutatás a láthatatlan Istemben való hitre</p> <p>MFEI 3. feladat Rámutatás arra, hogy a hit Istentről való ismeret, meggyőződés</p> <p>MFEI 4–5. feladat Elgondolkodás azon, mi erősíti és akadályozza az Istenbe vetett bizalmat</p> <p>MFEI 6. feladat Példák gyűjtése a hit kifejeződésére</p> <p>Az Apostoli hitvallás megismerése</p>
--	---	---

	A további órákon magyarázzuk, beszéljük meg részletesebben a tartalmát. Beszéljük meg: Hallottátok-e? Milyen alkalmakon? Miért fontos, hogy elmondjuk a hitvallást?	
	4. Énekjavaslat: Valaki vallást tesz... (TK 18. ének), Hinni taníts... (RÉ21 825.)	
Munkáltatás		
Házi feladat		

TOVÁBBI ÖTLETEK

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 63. oldal

A képen látható:

- Fényképek: Biblia, összekulesolt kéz, templom
- Piktogramok: szív, könyv, száj, kéz

A szöveg: A hitről és a hitvallásról. Ismeretközlő szöveg.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Nézzétek meg a képeket! Mi jut eszetekbe a képekről?
- Mit jelentenek ezek a piktogramok?

2. Szövegelemzés

- Olvassátok el a lila alagra írt szöveget! Mi a hit? Mit jelent a hitvallás?
- Fogalmazd meg mi a te hited!
- Tettél-e már hitvallást? Mikor? Milyen körülmények között? Milyen érzéssel járt ez?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz

„A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok lététől való meggyőződés.”

- Mit jelent „a remélt dolgokban való bizalom”? Magyarázzátok meg!
- Sorolj fel nem látható dolgokat, aminek a létében mégis biztos vagy!
- Magyarázd meg az aranymondást a saját felfogásod szerint! Mire jutottál?

Motivációhoz:

Drámapedagógiai ötlet: Hithelyzetek a hétköznapiakban:

Mutassunk rá, hogy az embernek a mindennapi élete is megbénulna bizonyos fajta hit nélkül. (Pl. buszos utazás: hiszünk abban, hogy a sofőrnek van jogosítványa és tényleg a cégnél dolgozik – az életünket is feltesszük erre a hitre, hiszünk abban, hogy a tanárnak, orvosnak van diplomája, hogy az étteremben nem mérgezett, fertőzött ételt adnak stb.) Gyűjtsünk össze még ilyen „hithelyzeteket”, majd osszuk ki pároknak, kisebb csoportoknak, akik gondolják végig, hogy nézne ki egy hétköznapi helyzet, ha nem lenne ott ez a hit. (Gyerek elkéri a sofőrtől a jogosítványát és a munkaszerződését, a tanártól a diplomáját mikor az feleltetni akarja stb. Gondolják végig, mi lenne a másik fél reakciója erre.)

Drámapedagógiai ötlet: Hősök

Válogassunk össze aktuális vagy régebbi sztárok, akcióhősök, színészek képeit, a hittanosokat is megkérhetjük arra, hogy hozzanak párat. (Pl. Batman, Vasember, Rambo, énekesek stb.) Ha van digitális szemléltető felületünk, egyszerűen kereshetünk és mutathatunk a csoportnak képeket (projektorral, például), ha nincs, nyomtassuk vagy vágjuk ki a képeket. Nézzük meg őket, kérdezzünk róluk pár dolgot, mutassunk érdeklődést akkor is, ha az adott személy világa távol áll tőlünk. (Ki ő? Miért néz ki így? Ki kedveli/utálja? Stb.) Ha kicsit beszélgettünk róluk, akkor kérjük meg, hogy válasszanak ki kettőt, maximum hármat közülük és írjanak egy rövid „hitvallást” egy külön papírra, ami álljon egy vagy két mondatból:

Hiszek a... (valami eszköz vagy tulajdonság, ami az övé), ami... (egy vagy két jelző erről a dologról.)

A hittanosok ne árulják el, melyik személyről írják a „hitvallást”. Gyűjtsük össze a papírokat, olvassuk fel a „hitvallásokat” és tippeljünk, hogy kinek a nevében írták.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

MFEI 76. o. 2. feladat/MFGY 60. o. 2. feladat

Példák lehetnek: levegő, gravitációs erő, szeretet, reménység, bizalom
Segítségként utalhatunk természetismereti, fizikai ismereteikre.

A témához felhasználható énekek:

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 49. 7–8. versei: Már éjjel-nappal nem kell

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 89. 1. 5. versei: Bocsásd meg Úr Isten (RÉ21 46. d.)

Jézushoz Jöjjetek: 66. Nem erővel, erővel, hatalommal c. kánon

Hittankönyv: 18. Valaki vallást tesz c. kánon (+JJ)